

Samen sterk: manifest voor Inclusief Theater

Samen staan wij hier aan het begin van een revolutie in de theaterwereld. De intensieve samenwerking van de afgelopen drieënhalve week in het Creative Access Lab gaf ons waardevolle inzichten op normen en waarden. Het is tijd om deze energie om te zetten in een krachtige, inclusieve beweging die de theaterwereld verrijkt en waarbij we streven naar een gelijkwaardige beleving voor iedereen.

Het is niet langer acceptabel om de stemmen van gemarginaliseerde groepen te negeren; groepen die we nog te vaak buitensluiten. Creative access kan ons helpen het theater een gelijkwaardigere plek te maken voor meer mensen. We hebben namelijk geleerd dat samenwerken met verschillende perspectieven en mensen de kwaliteit van ons werk niet vermindert, maar juist verrijkt.

Validisme

Veel mensen zijn niet bekend met het begrip 'validisme'. Validisme is de discriminatie van en het hebben van vooroordelen tegenover mensen met een handicap. Het betekent dat mensen met een handicap minder kansen, rechten en toegang hebben in de samenleving doordat ervanuit wordt gegaan dat ze minder capabel of waardevol zijn. Hierdoor accepteert de maatschappij stilzwijgend dat bepaalde plekken ontoegankelijk zijn voor mensen met een handicap. Dus ook in het theater.

Er is vooruitgang op gebieden zoals feminisme en anti-racisme, maar bewustwording over validisme blijft achter. Mensen met een handicap realiseren zich zelf vaak niet eens dat ze gediscrimineerd worden. Bewustwording hierover is essentieel om verandering te bewerkstelligen en echt impact te maken.

Representatie en intersectionaliteit: niet alleen op het toneel

Onze producties moeten verhalen vertellen van diverse groepen, een oprechte afspiegeling van de maatschappij en deze groepen moeten vanaf de kern actief deelnemen aan de creatieprocessen. Dit gaat verder dan alleen fysieke toegankelijkheid; het gaat om representatie op alle niveaus, van productie tot uitvoering. Wij willen theater maken waar iedereen zichzelf in kan herkennen, ongeacht hun achtergrond of handicap.

We moeten niet alleen aandacht besteden aan de technische aspecten van inclusie, maar ook aan de culturele en sociale dimensies. "Theater moet een verbindende factor zijn, juist om taboes te doorbreken en vooroordelen te bestrijden." Het is onze verantwoordelijkheid om een platform te bieden voor stemmen die vaak niet gehoord worden, en om te laten zien dat hun verhalen net zo waardevol zijn.

Tijd en ruimte voor iedereen

We kennen allemaal de tijdsdruk binnen het theater. Dat mag ons niet weerhouden om inclusieve producties te maken. Het is belangrijk dat we onszelf de ruimte geven om te experimenteren en fouten te maken. "Ik hoef niet eerst een hele opleiding audiodescriptie te volgen voordat ik het toe pas," leerde een van de makers. We moeten niet bang zijn voor verandering en leren terwijl we creëren.

Verandering is een constante. Soms moeten we daar zelfs aan bijdragen en openstaan voor nieuwe vormen van expressie, zoals gebarentaal integreren als taal in onze producties, zintuigelijke storytelling, en andere vormen van creative access om een breder en rijker palet aan theatrale ervaringen te bieden.

Dit betekent ook dat wij niet bang moeten zijn voor schurende gesprekken en moeilijke discussies. "Schurende en kwetsbare gesprekken hebben ons tijdens dit lab samen verder gebracht." Dit geldt niet alleen voor ons als makers maar in alle lagen van productie, uitvoering en binnen organisaties. "Ik heb het gevoel dat we nu een band hebben. Het is een uitdaging voor de toekomst om dit samen door te zetten." We moeten ons niet laten afschrikken door de uitdagingen, maar deze aangrijpen als kansen om te groeien en te innoveren. Dat kost tijd.

Kwaliteit en diepgang

Door langer de tijd te nemen en beter voorbereid te zijn, kunnen we duurzame producties creëren die langer meegaan en een breder publiek aanspreken. "Niet kwantiteit, maar kwaliteit." We moeten de ruimte nemen om iedereen te betrekken en een veilige en productieve werkomgeving te maken. Dit betekent bijvoorbeeld dat er voor gekozen kan worden dat we mogelijk minder producties per jaar maken, maar dat we in deze producties wel meer diepgang en aandacht voor inclusiviteit realiseren.

Onze ideeën over wat 'goed theater' is, moeten we bijschaven en openstaan voor nieuwe vormen van kwaliteit. Dit betekent dat we meer mogen streven naar emotionele en sociale impact. Dit kan tot ver buiten het theater reiken.

"Ik zou het namelijk ook graag willen delen met zieke of aan huis gebonden mensen. Wij bestaan ook nog." We moeten beseffen dat het theater niet altijd bereikbaar is en dat velen nog niet de kans krijgen van deze kunstvorm te genieten. Hoe kunnen we het theater naar de mensen krijgen? Hopelijk geeft creative access daar een antwoord op.

De toekomst: een gezamenlijke missie

Als we werkelijk een verschil willen maken, moeten we de krachten bundelen. Laten we de handen ineen slaan en elkaar ondersteunen in het streven dat theater er voor iedereen moet zijn. We moeten ons bewust zijn van onze privileges en de verantwoordelijkheid die daarmee komt om inclusieve en rechtvaardige werkplekken te creëren.

We moeten de gesprekken, onze normen en waarden, belevingen die we hier zijn begonnen en hebben ontdekt voortzetten. We moeten vragen blijven stellen, waar we ook heen gaan. We hopen dat iedereen dit meeneemt op ieders eigen manier. Het is aan ons om de lessen over inclusiever maken verder te verspreiden en te integreren in ons werk. Het is tijd voor actie, tijd om samen te varen naar een toekomst waar theater werkelijk voor iedereen is.